

методичних рекомендацій з проблеми запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки. Окремі результати дисертаційної роботи впроваджено у навчально-виховний процес студентів факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Державного університету імені Михайла Драгоманова (довідка № 155 від 23.10.2023 р.), факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки (довідка № 10/111 від 27.10.2023 р.), Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (довідка №645/10 від 24.10.2023 р.). Упровадження основних результатів дослідження підтверджує їх прикладну значущість для формування вмінь та навичок якісного запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки.

4. Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення такого типу наукових праць.

Дисертаційна робота Куан Юань охоплює дослідження широкого кола питань, які знайшли відображення у відповідній структурі та змісті. Дисертація має традиційну структуру та складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Зміст роботи викладено на 217 сторінках.

У *Вступі* обґрунтовано актуальність і доцільність обраної теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів (с. 15-21).

У першому розділі — *«Теоретичні основи дослідження процесу запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки»* — розглянуто музичну пам'ять студентів факультетів мистецтв як феномен психолого-педагогічних досліджень та теоретичні погляди вітчизняних та зарубіжних науковців на специфіку запам'ятовування і відтворювання нотного тексту музичних творів інструменталістами у контексті психологічних теорій

пам'яті. На основі аналізу літературних джерел Куан Юань дійшла висновку, що музичну пам'ять студентів факультетів мистецтв, її структуру та специфіку функціонування доцільно вивчати з позицій розвитку різних наукових теорій пам'яті (асоціативної, біхевіоризму, гештальта та інформаційно-кібернетичної). Оперуючи вихідними положеннями цих теорій, вона розглядає означений феномен як складну трьохкомпонентно-функціональну систему, яка забезпечує розпізнання та сприйняття ознак нотного тексту музичних творів рецепторами сенсорного регістру, їх обробку в короткостроковій пам'яті, а також збереження засвоєної інформації у довгостроковій пам'яті та її відтворення у процесі інструментальної підготовки майбутніх фахівців.

На основі вивчення теоретичних поглядів вітчизняних та зарубіжних науковців на специфіку запам'ятовування і відтворювання нотного тексту музичних творів інструменталістами у контексті різних психологічних теорій пам'яті Куан Юань встановлено, що означений процес може здійснюватись як довільно, так і мимовільно. Якщо довільне його запам'ятовування та відтворювання вимагає від студентів цих факультетів спеціальних когнітивних установок, спрямованих на досягнення поставлених завдань, то мимовільне — характеризується «стихійним»/«автоматичним» засвоєнням та відтворенням нотного тексту музичних творів у процесі спрямовування уваги на його мелодико-інтонаційні лінії чи інші художньо-виразні виконавські компоненти.

У другому розділі — *«Методологічні засади дослідження проблеми запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки»* визначено критерії та показники оцінювання цього психолого-педагогічного феномену з урахуванням його динамічних складових і однозначного тлумачення їх кількісних ознак (даних). Першим критерієм є досконалість відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним, а його показниками виступають: точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у

процесі його першого прочитування; точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять під час аудиторної/домашньої роботи над ним. Другий критерій відображає міру точності відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним завдяки таким показникам, як: точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого прочитування; точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять під час аудиторної/домашньої роботи над ним. Третім критерієм виступає ступінь досягнення безпомилкового відтворення нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі їх цілісного виконання в умовах прилюдних виступів, а його показниками є: цілісність відтворення музичного матеріалу в умовах прилюдних виступів без допущення текстових помилок, запинок та зупинок; завершеність виконання музичних творів в умовах прилюдних виступів. У дисертаційному дослідженні запропоновано розмежування амплітуди якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки на чотири рівні (високий, середній, низький і дуже низький), а також обґрунтовано технологію визначення кожного з них.

Заслуговує схвальної оцінки опис Куан Юань констатувального експерименту, який проводився з метою діагностики якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки. Аналіз результатів констатувального експерименту надав змогу дійти висновку, що теорія та методика музичного навчання студентів мистецьких факультетів потребує ефективних методик цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів у процесі інструментальної підготовки.

У третьому розділі — *«Дослідно-експериментальна робота з формування виконавської майстерності магістрантів музичного*

мистецтва у процесі співацького навчання» висвітлено результати формувального експерименту. На основу увагу заслуговує представлена Куан Юань авторська трьохетапна методика цілеспрямованого вдосконалення процесу запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки, де перший етап спрямовується на їх підготовку до безпомилкового першого його прочитування завдяки аналізу нотного тексту без програвання на музичному інструменті, другий — на безпосереднє запам'ятовування нотного тексту музичних творів завдяки доцільному застосуванню довільної та мимовільної пам'яті студентів факультетів мистецтв, а третій — на вдосконалення означеного процесу під час відтворення ними засвоєної інформації в будь-яких умовах майбутньої професійної діяльності.

Не викликають сумніву обґрунтовані Куан Юань педагогічні умови втілення цієї методики в інструментальну підготовку студентів факультетів мистецтв, де перша педагогічна умова спрямовує їх зусилля на аналіз малюнків авторського нотного тексту кожного музичного твору без їх програвання на музичному інструменті та на визначення виконавських рухів, якими буде реалізовуватись звучання кожної авторської позначки з метою недопущення помилок, друга педагогічна умова мобілізує їх внутрішні ресурси для доцільного застосування як довільної та мимовільної пам'яті в означеному процесі, так і п'ятифазної методики цілеспрямованого формування виконавських навичок, а третя педагогічна умова активізує творчий потенціал студентів факультетів мистецтв для безпомилкового відтворення нотного тексту музичних творів виконавськими навичками в умовах дії стресорів прилюдних виступів — заліків, іспитів, концертів та конкурсів.

У цілому дисертацію Куан Юань можна вважати завершеною науковою працею, результати якої характеризуються науковою новизною та розв'язують конкретне наукове завдання. Робота за своєю структурою та змістом відповідає встановленим вимогам щодо дисертаційних праць III освітньо-наукового рівня.

**5. Повнота викладу
результатів дисертаційної роботи в опублікованих працях.**

Наукові положення та висновки дисертаційної роботи Куан Юань достатньо повно відображені у 5 одноосібних публікаціях, 2 з яких надруковано в провідних фахових виданнях України з педагогіки, 1 – у міжнародному науковому виданні, 2 роботи апробаційного характеру.

6. Дискусійні положення/зауваження до дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення отриманих дисертанткою результатів, вважаємо за доцільне звернути увагу на окремі дискусійні аспекти та висловити зауваження.

1. Основу теоретичного розділу дисертації представляє розгляд музичної пам'яті студентів факультетів мистецтв з позицій різних психологічних теорій пам'яті. Не викликає сумніву висунута теза Куан Юань, що якісно запам'ятовуватись нотний текст музичних творів студентами факультетів мистецтв може не тільки довільно, а й мимовільно під час інструментальної підготовки. Разом з тим, автор дослідження уникає надання пріоритетності якомусь виду. Тому залишилось відкритим питання: «Який вид запам'ятовування нотного тексту музичних творів є більш ефективним — довільний чи мимовільний?»

2. У дисертаційній роботі представлено авторську трьохетапну методику цілеспрямованого вдосконалення процесу запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки, де перший етап спрямовується на їх підготовку до безпомилкового першого його прочитування завдяки аналізу нотного тексту без програвання на музичному інструменті, тобто завдяки застосуванню метода Курта Леймера. Виникає питання: «Чому всесвітньо відомий ефективний означений метод майже не застосовується в інструментальній підготовці майбутніх фахівців у наших вітчизняних закладах мистецької освіти?»

3. Описуючи технологію застосування метода Курта Леймера, сутність якого полягає в аналізі нотного тексту музичних творів без його програвання на

музичному інструменті, поза увагою Куан Юань залишились питання: «Чи потрібно уявляти звучання нотного тексту при його сприйнятті зоровими рецепторами?»; «Чи потрібно уявляти виконавські рухи на топографічній картині клавіатури при його сприйнятті зоровими рецепторами?» тощо.

4. Описуючи педагогічні умови втілення авторської методики запам'ятовування нотного тексту музичних творів в інструментальну підготовку студентів факультетів мистецтв бажано було б більше уваги приділити специфіці активізації їх творчого потенціалу для безпомилкового відтворення виконавських навичок в умовах дії стресорів прилюдних виступів, адже не має такого митця сценічної діяльності, якого б не турбувала ця проблема.

5. Теоретико-методологічну основу всієї дисертаційної роботи склали вихідні положення сучасної інформаційно-кібернетичної теорії пам'яті, де ретельно описано не тільки специфіку роботи сенсорного регістру, а й короткострокової та довгострокової її функціональних компонентів, які забезпечують безпосередню обробку, збереження і відтворення засвоєної інформації у процесі інструментальної підготовки майбутніх фахівців. Бажано було б більше уваги приділити розгляду специфіки запам'ятовування нотного тексту музичних творів на основі вихідних положень психології «гештальта», оскільки в сучасній теорії та методиці музичного навчання майже відсутня така інформація.

У цілому, викладені зауваження не зменшують теоретичного та практичного значення результатів дисертаційної роботи Куан Юань, до того ж, окремі з них можуть бути враховані у подальшій роботі автора.

7. Загальні висновки.

Отже, представлена дисертація Куан Юань «Методика запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки» є самостійною, завершеною науковою роботою, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня

доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор — Куан Юань — заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 — Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

26.12.2023 р.

Офіційний опонент:

**доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії
музичного виконавства Національної
музичної академії України
імені П. І. Чайковського**

Д. Г. Юник

**Проректор з наукової роботи
Національної музичної академії
України імені П. І. Чайковського**

А. Я. Скорик

